

Dators mācību stundā

● LIGITA KUPČUS-APĒNA

Pēdējo gadu laikā ar finansējumu no Eiropas Savienības fondiem izglītības iestādēs Latvijā uzlabots tehnoloģiskais nodrošinājums. Arī Liepājā skolas tikušas pie liela skaita portatīvo datoru. "Kurzemes Vārds" skaidroja, vai pedagogi tos savās stundās izmanto. Liedaga vidusskolas direktore Aija Grīnberga uzskata, ka tehnoloģijas skolās ir nepieciešamas, tās dod iespēju vizualizēt informāciju, skolēniem ir vieglāk saprast, kā arī apgūt prasmes turpmākajai dzīvei. Memoranda "Dators ikvienam bērnam" ietvaros skolu apgāde ar datoru tehniku turpināsies.

Vai lietot – pašu ziņā

Kovida laikā Liepājā skolām ar pašvaldības atbalstu piešķīra 170 datorus, pastāsta Izglītības pārvaldes komunikācijas vadītāja Renāte Meļķe. Pašas skolas esot izvērtējušas, kuram audzēknim visvairāk tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu attālināto mācību procesu. "Atpakaļ neprasījām. Ja mācību iestāde pēc pandēmijas teica, ka nav nepieciešami, tos tālāk novirzījām, piemēram, pirmsskolām, kurām bija kritiski nepieciešama datoru tehnika." Uz vietas pārvaldē nekas netiekot krāts, bibliotēku neveidojot. "Bet mums ir kaut kas rezervē krīzes gadījumam, ja nu kādai iestādei pēkšņi ir nepieciešams, tehnika ir sabojājusies vai savu laiku nokalpojusi, pirms tiek iegādāta jauna," piebilst R. Meļķe.

Vērā ņemamu pienesumu devis valsts līmenī pieņemtais memorands "Dators ikvienam bērnam", kas paredz datoru mērķtiecīgu iegādi, lai pašvaldību skolās izveidotu datoru bibliotēku skolēniem.

Pērn 7. līdz 9. klašu digitalizācijas ietvaros 10 izglītības iestādes Liepājā kopā saņēmušas 1028

portatīvos datorus. Savukārt no 1. līdz 12. klasei digitālās plaišas mazināšanai (mazaizsargāto grupas skolēni) 11 izglītības iestādes kopā tikušas pie 1065 portatīvajiem datoriem. Visvairāk datoru saņēmušas Draudzīgā aicinājuma vidusskola, Oskara Kalpaka vidusskola, Jāņa Čakstes vidusskola u.c. Attiecīgi tās mācību iestādes, kurās arī skaitliski vairāk audzēkņu.

Līdz ar datoru piegādi nācās risināt praktiskus jautājumus. Piemēram, to apdrošināšanu, uzlādes skapju nepieciešamību, interneta un lielākas jaudas nodrošinājumu skolās. Tā kā tie bija "ChromeBook" datori, ar pavisam citu darba vidi, kā līdz šim ierasts, tad pedagogiem nācās iziet apmācības.

Tas, kā katra izglītības iestāde piešķirtos datorus lieto, ir pašu ziņā. "No pēdējā "pienesuma" redzam, ka 90 procentos skolu datori tiek ieslēgti. Ir, protams, dzirdēts, ka īsti varbūt nepatīk tieši "ChromeBook", bet, manuprāt, viss ir atkarīgs no skolotāja un skolēna paša, vai vēlas izmantot dažādas tehnoloģijas un ierīces, vai vēlas apgūt ko jaunu un mācīties, jo mūsdienās tas ir tikai ieguvums, ka spējam pielāgoties, strādāt ar dažādām iekārtām, dažādām sistēmām, nevis tikai vienu konkrētu. Un arī tas, ka valsts kaut ko nodrošina un piedāvā, ir tikai pozitīvi un apsveicami," vērtē R. Meļķe. Ja salīdzinot ar situāciju, kā bijis pirms pieciem gadiem un tagad, – iespējas esot augušas.

Atbalsta, lai rodas drosme

Kad "Kurzemes Vārds" viesojas Liepājas Liedaga vidusskolā, direktore A. Grīnberga rāda, kādas pārmaiņas tobrīd notiek. "Skolā būs jaudīgāks internets," viņa priecājas, tiek uzstādīts uzņēmuma "MikroTik" saņemtais dāvinājums – astoņi tūkstoši eiro vērtībā. "Mums it kā bija jaudīgs

EGONA ZĪVERTA FOTO

pieslēgums, bet dažkārt, kad visi stundas laikā pieslēdzas internetam ar jaunajiem hrombukiem, tā jauda skolā nepietiekama un datorā tīmekļa lappušu ielāde notiek lēni."

Liedaga vidusskola bija viena no tām, kas kovida laikā saņēma atbalstu no pašvaldības, lai nepieciešamības gadījumā – pārējot uz attālinātām mācībām – skolēni būtu nodrošināti ar viedierīcēm. "Mums iedeva septiņas planšetes, septiņus mobilos telefonus un 15 portatīvos datorus," uzskaita direktore. Tas viss nav pazudis un joprojām ir skolas rīcībā, pēc attālinātām mācībām sabojāts gan ir ticis viens telefons un planšete. Planšetes atrodas sociālo zinību kabinetā un tiek izmantotas ikdienā stundās. Telefonus izmanto anketēšanā, piemēram, pildot "EMU" aptauju, vēl citos projektos, arī stundās skolēnam tiek iedots, ja

ir vajadzība brīdī, kad mājaslapā uzdevumi.lv vai kādā citā interneta vietnē nepieciešams izpildīt uzdevumus. Savukārt datori ir fizikas kabinetā, tos izmanto laboratorijas darbiem.

Visam uzskaitītajam nākuši klāt arī 185 hrombuki. "Saņēmām divos piegājienos: kā atbalstu 7.–9. klasēm un maznodrošinātajiem 1.–6. klasēs," precizē A. Grīnberga. "Skolotāji savās stundās ļoti aktīvi tos izmanto," viņa novēroja, "visi skolotāji ir apmācīti darbam ar hrombukiem, direktore vietnieks IT jomā regulāri pilnveido kolēģu zināšanas par aktuālajām programmām un tehnoloģijām, atsaucīgs un atbalstošs, lai ikvienam skolotājam būtu drosme, ja stundā nepieciešams tehnoloģiju atbalsts." A. Grīnberga uzskata: skolēniem ir jāattīsta prasmes atrast, apstrādāt informāciju, sadarboties digitāli. "Piemēram, ģeogrāfijā un programmēšanā

valsts pārbaudījumi norit tiešsaistē, ģeogrāfijā jāprot strādāt ar specifiskām digitālām kartēm un datubāzēm. Bioloģijā, ķīmijā, fizikā – digitāli apstrādāt laboratorijas darba datus, matemātikā veikt statistiskos pētījumus," norāda direktore.

Viens kabinets, kurā datori atrodas, ir pēc pieraksta. "Kad skolotājs zina, kurā stundā būs šāda nepieciešamība, viņš pierakstās un šo laiku attiecīgi aizņem." Patlaban dot skolēniem datorus uz mājām neesot nepieciešamība, saka direktore. "Bet, kad strādājām attālināti, tad, protams, devām. Bija speciāli sastādītie līgumi, un pret parakstu datorus izsniedza," viņa atminas.

Skolā ir vēl divi kabineti, kuri aprīkoti ar stacionārajiem datoriem. "Skolas digitālos resursus nepieciešams regulāri pilnveidot un atjaunot," norāda A. Grīnberga.

>>

ES DOMĀJU TĀ: KĀ IEROBEŽOT VIEDIERIČU LIETOŠANU?

Sintija Lavrova – liepājniece:
– Manā jaunībā nebija tādu viedierīču kā šodien, un es

no tām maz ko zinu. Priecājos, ka man ir krustmeitiņa, kura man ar datoru palīdz, kad vajag. Jo vairāk cilvēks mācās, jo vairāk kaut ko saprot un iegūst no dzīves. Bērniem tomēr vajag kaut kādus ierobežojumus, bet nevaru precīzi pateikt, kādus. Katram vecākam savs kontroles līmenis.

Anda Meistere – rīdziniece:
– Noteikti. Esmu par to, lai bērni skolā vispār nelieto mobilos

telefonus. Atnākot noliek, aizņemot mājās, savāc. Bērni ir jāregulē, jāierobežo tādēļ, ka viņi paši to nespēj. Jo vairāk viedierīču, jo bērns vairs pats neprot pavadīt laiku un sevi bez tām izklaidēt. Vēl tas, ka telefonā, datorā pavadītais laiks atņem fiziskās aktivitātes, ar kurām vairs negribas nodarboties.

Ērika Ozerska – pedagoģe:
– Ja bērnam nebūs ar kaut ko interesantu aizpildīts laiks, nekas

nemainīsies. Jākontrolē un jāseko, lai mazie bērni ar viedierīci nedarbojas ilgāk par 15 minūtēm. Tad noteikti jābūt pauzei. Pēc laika var atkal uz 15 minūtēm. Nereti vecāki telefonu bērnam iedod vakarā gultā, lai skatās, kamēr aizmie. Tas nav pareizi. Bērni ļoti skatās, mācās no vecākiem, kā tie izmanto viedierīces.

Jasmīna Bebrīte – mācās:
– Bērni, it īpaši jaunākie, neko labu no viedierīcēm neiemācās.

Vecākiem ļoti vajadzētu sekot, ko bērni telefonos dara, jo bieži tur nav labu lietu... Vecākiem jābūt stingriem un noteiktiem, jāturas pie saviem noteikumiem. Ja viedierīci neatļauj izmantot vairākas stundas, tad neļauj un nepieķāpjas. Un jārunā, jāpaskaidro, kas var būt slikts, kas labs.

Linda – māmiņa:
– Vajag kontroli, bet nezinu, kā to darīt. Vecāki jau visu laiku

nav blakus, bet telefons gan. Vecākiem, vecvecākiem ļoti nopietni jādomā, ko viņi var darīt, ja vien viņiem pašiem tas šķiet svarīgi. Daļai pieaugušo vieglāk iedot bērnam telefonu, nevis ar viņu sarunāties.

DAIGA LUTERE
EGONA ZĪVERTA FOTO